

Opdrachtformulering om te komen tot één adviesraad sociaal domein Vijfheerenlanden

1. Inleiding

Het jaar 2019 is een overgangsjaar. In dit jaar wordt er in Vijfheerenlanden op het sociaal domein gewerkt met verschillende adviseurs van de gemeente Vijfheerenlanden. We onderscheiden op dit moment de Adviesraad sociaal domein Leerdam, de Adviesraad sociaal domein Vianen, het Platform gehandicapten Vijfheerenlanden, de Seniorenraad Zederik en de Cliëntenraad minimabeleid Zederik.

Tijdens een bijeenkomst in oktober 2018 met en voor genoemde adviesorganen is door Vijfheerenlanden i.o. een toekomstperspectief geschetst voor de toekomstige adviesstructuur sociaal domein Vijfheerenlanden.

1.1 Stip op de horizon adviesstructuur Vijfheerenlanden

Eén Adviesraad sociaal domein Vijfheerenlanden, waarin allerlei geledingen van de samenleving aanwezig zijn. Leden adviesraad zitten er op persoonlijke titel, zonder last of ruggespraak functionerend, deels wel met binding naar een specifieke achterban. Dus inclusief leden afkomstig uit het Platform Gehandicapten, de Seniorenraad of mogelijke andere organisaties die lokaal werken.

Belangenbehartigers, zoals het Platform Gehandicapten, Seniorenraad, cliëntenraad minimabeleid etc. Voor de gemeente Vijfheerenlanden evenzeer belangrijk om in gesprek te blijven, kennis te nemen van opvattingen, etc.

Tijdens het overleg van de voorzitters van genoemde adviesorganen met ambtelijk vertegenwoordigers van de gemeente Vijfheerenlanden is op 29 november 2018 geconcludeerd dat we kansen zien om te komen tot één Adviesraad sociaal domein Vijfheerenlanden. Afgesproken is dat er vanuit de gemeente Vijfheerenlanden een opdrachtformulering zal worden opgesteld die in dit overleg zal worden besproken. Tevens is besproken dat ondersteuning bij dit traject wenselijk is en dat de gedachten hierbij uitgaan naar Mariëtte Theunissen van Zorgbelang.

De gemeente Vijfheerenlanden heeft als basis voor beleid en uitvoering in het sociaal domein het Koersdocument sociaal domein Vijfheerenlanden 2018-2022. Kern van de visie is dat ieder naar vermogen mee doet, op zijn of haar eigen wijze; en wordt daarvoor gewaardeerd. Om te kunnen meedoen zijn vier pijlers gedefinieerd: Samenleving, Educatie, Arbeidsmarkt en Zorg. Gerichte inzet op deze vier pijlers moet er toe leiden dat belemmeringen die er zijn om zelfredzaam te kunnen zijn en dus mee te kunnen doen, voor zover mogelijk, worden opgeheven. Vanuit dit gedachtegoed zal de Adviesraad sociaal domein Vijfheerenlanden haar adviesrol vormgeven.

1.2 Opdrachtformulering

Kom uitgaande van de hiervoor geschetste "stip op de horizon" en het Koersdocument sociaal domein Vijfheerenlanden 2018-2022 tot een gedragen voorstel voor één Adviesraad sociaal domein Vijfheerenlanden die klaar staat om per 1 januari 2020 te beginnen.

Voor de verdere uitwerking zijn documenten benut die zijn gebruikt om te komen tot één Adviesraad sociaal domein in Leerdam en Vianen. Als basis is het Plan van aanpak uit Leerdam genomen, omdat dit een goed uitgewerkt kader bevat. Dit is zeker niet "in

beton gegoten". Het moet worden beschouwd als een aftrap. Voordat er mee aan de slag kan worden gegaan zal er overlegd worden met de voorzitters van de huidige adviesorganen om tot een gedragen plan van aanpak te komen. Verder zal er ook een planning aan worden toegevoegd, omdat er dit jaar nog wel het een en ander moet gebeuren om daadwerkelijk 1 januari 2020 te kunnen starten met de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden. Deze punten kunnen ook onderdeel zijn van de te werven externe derde die dit proces gaat begeleiden.

2. Plan van aanpak Adviesraad sociaal domein Vijfheerenlanden

2.1 Visie

De Adviesraad Sociaal Domein heeft als visie dat elke inwoner volwaardig moet kunnen deelnemen aan de samenleving. De Adviesraad Sociaal Domein wil dat de belangen van inwoners die te maken hebben met het sociale domein, worden betrokken bij de totstandkoming, de uitvoering en de evaluatie van het gemeentelijke beleid.

2.2 Taken van de Adviesraad Sociaal Domein

- Gevraagd en ongevraagd adviseren aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vijfheerenlanden over het beleid, de uitvoering en de evaluatie van het sociale domein.
- Integrale advisering, vanuit alle beleidsterreinen bekeken. Indien het advies niet unaniem is, is het mogelijk een minderheidsstandpunt te vermelden.
- Goede contacten/samenwerking met netwerkpartners, zoals het Platform Gehandicaptenbeleid, de Seniorenraad, de werkgroep minimabeleid, de Jongerenraad, de Cliëntenraad van Avres of WIL, cliëntenraden van zorginstellingen in het kader van signalering en advisering, maar ook met kwetsbare mensen die niet gegroepeerd zijn. Zie ook 5c.
- Volgen hoe veranderingen in beleid uitpakken in de praktijk, alert op ontwikkelingen en knelpunten. Indien nodig leidt dit tot een ongevraagd advies. De Adviesraad Sociaal Domein bespreekt geen individuele casussen. Een casus kan wel aanleiding zijn om het beleid/uitvoering te toetsen aan de hand van casuïstiek.
- Goede contacten/samenwerking met de adviesraden in brede zin in de regio's Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en Lekstroom.
- De Adviesraad stelt elk jaar een jaarplan op met een financiële onderbouwing en legt hier jaarlijks verantwoording over af. Dit jaarplan wordt opgesteld mede op basis van signalen van de werkgroepen/netwerkcontacten.
- De ASD kan een luis in de pels zijn en houdt de gemeente scherp, is onafhankelijk, integer en adviseert zonder vooringenomenheid.

2.3. Route en regie bij advisering

2.3.1 Route A. Adviesaanvraag naar netwerkpartners

De gemeente stuurt zo vroeg mogelijk in het proces een adviesaanvraag naar de Adviesraad Sociaal Domein en stuurt het direct ook naar andere relevante netwerkpartners, zoals het Platform Gehandicaptenbeleid, de Seniorenraad of de Jongerenraad (als deze nog bestaat en het onderwerp op hun terrein ligt). De netwerkpartners geven zo snel mogelijk aan de Adviesraad Sociaal Domein aan of zij wel of niet meedoen met de advisering.

Als meerdere netwerkpartners meedoen, ligt de regie voor advisering bij de Adviesraad Sociaal Domein. Het staat de netwerkpartners vrij om daarnaast zelf hun opvattingen (aanvullend) kenbaar te maken.

Bij ongevraagde advisering brengen de Adviesraad en andere netwerkpartners bij voorkeur een gezamenlijk advies uit. Netwerkpartners kunnen daarnaast hun eigen of aanvullende opvattingen ter kennis van de gemeente brengen.

2.3.2 Route B. Adviesaanvraag naar de Adviesraad Sociaal Domein

De regie ligt bij de Adviesraad Sociaal Domein. Een adviesaanvraag komt hier binnen. De Adviesraad stuurt het zo snel mogelijk door naar de andere relevante netwerkpartners. De Adviesraad stelt in overleg met hen het advies op. De Adviesraad brengt ook de ongevraagde adviezen uit, in overleg met en/of op aangeven van netwerkpartners.

2.3.3 Praktische advisering op een specifiek terrein

Voor thema's die te maken hebben met de specifieke taakstelling van een van de netwerkpartners blijven de contacten en de advisering zoals die nu zijn, bv. ten aanzien van de Seniorenraad of het Platform Gehandicaptenbeleid. Bijvoorbeeld het Platform Gehandicaptenbeleid blijft het aanspreekpunt voor de gemeente als het gaat over praktische punten rond toegankelijkheid. Als het nodig is, betreft het Platform de Adviesraad bij de advisering. De adviezen over de praktische zaken gaan in elk geval ook ter kennisgeving (cc) naar de Adviesraad. De leden van de Adviesraad zelf functioneren onafhankelijk van de organisaties waar zij eventueel vandaan komen en zijn geen officiële verantwoording schuldig aan deze organisaties. Zij functioneren zonder last of ruggespraak.

2.3.4 Groeimodel

Er wordt gestart met route A en binnen een jaar doorgegroeid naar route B. De praktische advisering op een specifiek terrein blijft gehandhaafd.

3. Met welke beleidsterreinen houdt de Adviesraad Sociaal Domein zich bezig

Al het beleid dat gerelateerd is aan een van de volgende terreinen:

- Wmo 2015;
- Wet op de jeugdhulp;
- Participatiewet, inclusief armoedebeleid, schuldhulpverlening, werk en inkomen;
- Educatie inclusief passend onderwijs
- Sociale samenhang
- Specifieke onderwerpen (beleidsmatig): huisvesting, mobiliteit, toegankelijkheid, bereikbaarheid, bruikbaarheid, uitgangelijkheid, veiligheid, vrije tijd, welzijn, preventie en gezondheid.

4. Samenstelling Adviesraad Sociaal Domein

4.1. Inhoudelijke of kennisdeskundigen/ervaringsdeskundigen

- De Adviesraad Sociaal Domein bestaat uit een mix van ervaringsdeskundigen en inhoudelijke of kennisdeskundigen;
- De inhoudelijk of kennisdeskundigen moeten, indien nodig, de vertaalslag kunnen maken van ervaringen naar beleid;
- Zowel ervaringsdeskundigen als inhoudelijke of kennisdeskundigen kunnen naast hun eigen ervaringen (indien van toepassing) de ervaringen van de inwoners van Vijfheerenlanden inbrengen.
- Het streven is dat de adviesraad divers is samengesteld, zodat ook de signalen van de diverse groepen uit de samenleving en de diverse kernen in beeld komen.

4.2. Aantal leden: in onderling overleg te bepalen

In eerste instantie gaan de gedachten uit naar circa 9 leden. Een verdeling over de verschillende onderwerpen is nader uit te werken.

De leden verdelen de taken en kunnen elkaar vervangen.

De gemeente faciliteert onafhankelijke beleidsinhoudelijke en secretariële ondersteuning. Een van de leden van de Adviesraad wordt secretaris en een ander lid penningmeester.

4.3 Contacten met de 'achterban' / netwerkcontacten

De Adviesraad onderhoudt contacten met de achterban / netwerkcontacten om signalen op te halen.

4.4 Werkgroepen

Er komen werkgroepen. Elk beleidsterrein (zie punt 4) heeft een werkgroep. Op basis van de wetgeving worden dit in eerste instantie 4 groepen: Wmo, Jeugd, Participatie en Onderwijs. De leden van de Adviesraad nemen zelf deel aan de werkgroepen en doen hun uiterste best om leden te werven voor de werkgroepen. Samen met de leden van de werkgroep wordt de werkwijze van de werkgroep vastgesteld. Indien nodig kan de ondersteuner hierbij behulpzaam zijn. Ter oriëntatie is nog bijgevoegd een mogelijke opzet die is gemaakt in het kader van de totstandkoming van de adviesraad sociaal domein Vianen.

Leden van het Platform Gehandicaptenbeleid VHL, de huidige Seniorenraad, de huidige Cliëntenraad Minimabeleid en netwerkpartners kunnen deelnemen aan één of meerdere werkgroepen. Van de gemeente wordt verwacht dat zij ondersteuning biedt bij de werving van leden voor de werkgroepen, bijvoorbeeld door een oproep op de gemeentepagina en de website te plaatsen. Verder kan het zijn dat een werkgroep een ambtenaar uitnodigt om een toelichting op een onderwerp te geven.

4.4.1 Groeimodel

De Adviesraad start met enkele werkgroepen. Indien nodig kunnen er andere (tijdelijke) werkgroepen geformeerd worden, bijvoorbeeld als het om integraal beleid gaat.

Informatie/voorlichting en mantelzorg/vrijwilligers zijn belangrijke aandachtsgebieden.

De Adviesraad bepaalt of hier ook (tijdelijke) werkgroepen voor komen.

4.4.2 Netwerkcontacten

Er is altijd een groep mensen die, om wat voor reden dan ook, niet deelneemt aan een werkgroep, maar wel wil meedenken, een signaal geven en/of aangeven hoe het beter kan. Vaak gaat het hierbij om mensen die moeilijker te bereiken zijn, zoals overbelaste mantelzorgers, jongeren, dak- en thuislozen, mensen die zorg mijden maar complexe problemen hebben en eenzame, geïsoleerde volwassenen. Via netwerkorganisaties zoals Stichting Samen Doen, Stichting Welzijn Vianen, kerken en het diaconaal platform kunnen zij bereikt worden.

De Adviesraad maakt een overzicht van de netwerkpartners (netwerkkaart). Leden van de Adviesraad gaan ook zelf op zoek naar deze wat moeilijker bereikbare groepen. Dat kunnen zij, onder andere, doen door werkbezoeken of aan te sluiten bij een activiteit of themacafé. Ook het gebruik van sociale media behoort tot de mogelijkheden, zoals Facebook, Twitter of een WhatsApp-groep.

5. Overlegstructuur met de gemeente

Er is minimaal twee keer per jaar overleg met de wethouders sociaal domein en verder als er aanleiding voor is. Het eerste jaar vindt dit 1* per kwartaal plaats. Vanuit de gemeente is een beleidsmedewerker met passende expertise de vaste contactambtenaar. De Adviesraad overlegt met de contactambtenaar over zijn/haar aanwezigheid bij de vergaderingen (indien gewenst). Afhankelijk van het onderwerp kan de Adviesraad een andere wethouder of beleidsmedewerker van de gemeente uitnodigen voor een vergadering of overleg.

- Er is minimaal twee keer per jaar overleg met de wethouders sociaal domein en verder als er aanleiding voor is. Het eerste jaar vindt dit 1* per kwartaal plaats. Vanuit de gemeente is een beleidsmedewerker met passende expertise de vaste contactambtenaar. De Adviesraad overlegt met de contactambtenaar over zijn/haar aanwezigheid bij de vergaderingen (indien gewenst). Afhankelijk van het onderwerp kan de Adviesraad een andere wethouder of beleidsmedewerker van de gemeente uitnodigen voor een vergadering of overleg.
- De advisering door de Adviesraad wordt standaard in de planning van het beleidsvormingsproces opgenomen. De Adviesraad wordt vroegtijdig bij een beleidsvoornemen betrokken, zodat er voldoende tijd is om signalen en input vanuit de werkgroepen te betrekken bij de advisering van het beleid.
- Jaarlijks wordt een planningsdocument opgesteld met daarin de beleidsvoornemens van het College met betrekking tot de onderwerpen uit het sociale domein en actiepunten. Ook de contactmomenten met de Adviesraad kunnen hierin opgenomen worden. Zo'n planningsdocument levert een bijdrage aan een heldere communicatie tussen het College en de Adviesraad. De vaste contactambtenaar onderhoudt het planningsdocument.

6. Faciliteiten en geldelijke vergoeding Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden

- De gemeente zorgt er voor dat er een Verordening Adviesraad sociaal domein wordt vastgesteld. De nieuwe adviesraad wordt hierbij betrokken;
- De leden van de Adviesraad ontvangen een onkostenvergoeding;
- De Adviesraad beschikt jaarlijks over een budget op basis van het jaarplan. Het budget biedt ruimte voor:
  - a. Onkostenvergoeding;
  - b. Deskundigheidsbevordering;
  - c. Activiteiten in het kader van achterbanraadpleging;
  - d. Kosten voor zaalhuur, koffie en thee;
  - e. Het inhuren van beleidsinhoudelijke en secretariële ondersteuning.
- De Adviesraad legt jaarlijks naast een inhoudelijke ook een financiële verantwoording af aan het College van B&W.

Bij het vormgeven van de werkgroepen, het leggen en onderhouden van netwerkcontacten en het organiseren van bijvoorbeeld netwerkbijeenkomsten wordt uitgegaan van een groei-model. In overleg wordt het budget aangepast als de situatie daarom vraagt.

7. Werving van de voorzitter en de leden van de Adviesraad

7.1 Profielschetsen

Ten behoeve van de werving zijn er profielschetsen voor de leden van de adviesraad opgesteld, en een aparte profielschets voor de voorzitter.

De werving van de leden van de nieuwe adviesraad is een taak van de gemeente. De leden van de adviesraad kiezen zelf hun voorzitter. Als de Adviesraad eenmaal in functie is, kan de raad nieuwe leden en een eventuele nieuwe voorzitter werven en selecteren en een kandidaat lid voordragen aan het College.

7.2 Solliciteren

Niet alle burgers mogen/ kunnen solliciteren, bijvoorbeeld in verband met de geldende regelgeving van het UWV voor WIA-, WAO- of Wajong uitkeringsgerechtigden. Als er gekwalificeerde mensen zijn die zich aan deze regels moeten houden, kan een oplossing gevonden worden door hen uit te nodigen om deel te nemen (in plaats van hen te laten solliciteren). Volgens de WAO-regels mag het doen van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een onkostenvergoeding ook. Mensen met een WW-uitkering mogen vrijwilligerswerk doen, mits toestemming van het UWV.

De gemeente zal daarom goed kijken naar de procedure, zodat niemand 'buitengesloten' wordt, met name ervaringsdeskundigen.

8. Evaluatie

De Adviesraad evalueert na één jaar en kijkt daarbij of de werkwijze nog passend is. Waarbij onder andere gekeken kan worden naar de werkgroepen (functioneren, aantallen, samenstelling, vast of flexibel) en het functioneren van de Adviesraad zelf. Daarbij betrekken ze periodiek (bv. eens in de 3 jaar) een externe, onafhankelijke partij.